

Mariola Antczak

Katedra Informatologii i Bibliologii

Uniwersytet Łódzki

e-mail: mariola.antczak@uni.lodz.pl

 <https://orcid.org/0000-0002-4378-7101>

[Agnieszka Wandel, *Przemiany współczesnej książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży: na przykładzie francuskiej oferty wydawniczej* Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, 2019. 352 ss., [30] kart tablic: ilustracje

DOI: <http://dx.doi.org/10.18778/0860-7435.30.07>

Monografia Agnieszki Wandel *Przemiany współczesnej książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży: na przykładzie francuskiej oferty wydawniczej* wydana w 2019 roku jest pierwszym w Polsce efektem pracy badawczej, w której w sposób wszechstronny przedstawiono rozwój publikacji popularnonaukowych (edukacyjnych) dla dzieci i młodzieży we Francji. Wybór tematu i poziom jego realizacji kwalifikują recenzowaną pracę jako wartą zauważenia i wyróżnienia wśród wychodzących w ostatnim czasie publikacji zwartych poświęconych tematyce książek dziecięcych. Ponieważ rozwój wydawnictw encyklopedyczno-słownikowych we Francji przebiegał inaczej niż w Polsce, lektura wyników badań Agnieszki Wandel jest tym bardziej interesująca dla środowiska polskich bibliologów. Autorka przywołała i porównała definicje literatury popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży (część II, Rozdział 4), zrekonstruowała kolejne etapy kształtowania się rynku wydawniczego tego

typu publikacji (część I, rozdz. 1 i 2), opisała dominujące tendencje w edytorstwie (część II, rozdział 7), scharakteryzowała strategie wydawnictw w zakresie budowania i strukturyzacji ich oferty (część II, rozdział 3 i 5), zaprezentowała zróżnicowanie wziętych pod uwagę publikacji pod kątem cech wydawniczo-formalnych oraz treściowych (część II, rozdział 6). Wszystkie zamierzone przez Autorkę cele badawcze zostały zrealizowane z niezwykłą rzetelnością, sformułowane wnioski odnoszą się do nich bezpośrednio.

Recenzowana książka ma przejrzystą i logiczną strukturę. Całość otwiera obszerny *Wstęp*, w którym Autorka wyjaśniła cel i przedmiot badań, omówiła wyczerpująco literaturę przedmiotu – widoczna jest duża orientacja Autorki zarówno w literaturze polsko, jak i francuskojęzycznej (s. 20–23) oraz przyjęty sposób uporządkowania zebranego i zanalizowanego materiału badawczego. Monografia została podzielona na dwie części: I) dzieje francuskiej książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży, które zostały omówione kompleksowo, od początków (XVIII wiek) do czasów współczesnych oraz II) – zdecydowanie obszerniejsza – będącą pokłosiem analizy rynku wydawniczego książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży we współczesnej Francji. Przemyślana konstrukcja całości pracy nie jest jej jedynym atutem, ale już na tym etapie można spodziewać się doskonale zapowiadającej się treści książki. Kompleksowe ujęcie tematu pozwala zgłębić wszelkie meandry poruszanej problematyki, znaleźć odpowiedzi na wiele z powstających w wyniku lektury pytań. O warsztacie naukowym Autorki świadczy dobre opracowanie od strony metodycznej planowanych badań, dociekliwość naukowa, wszechstronne zainteresowanie tematem, polegające na poszukiwaniu odpowiedzi w wielu źródłach, profesjonalne zaprezentowanie na łamach publikacji wyników analizy zebranego materiału badawczego.

Dodatkowym walorem monografii jest obszerny aparat pomocniczy, stanowiący cenne uzupełnienie głównego wywodu, w którym zamieszczono (poza bibliografią załącznikową i wszelkimi spisami tabel, wykresów, ilustracji itp.) indeksy: osobowy i tytułów serii, jak również słownik ważniejszych nazw własnych oraz tablicę chronologiczną zawierającą historię francuskiej książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży – narzędzie bardzo przydatne i ułatwiające szybkie rozeznanie się w rozwoju i kształtowaniu się obecnej postaci rynku wydawniczego książek edukacyjnych dla młodszego pokolenia.

Poddana ocenie monografia to wynik olbrzymiej pracy włożonej przez Autorkę w jej powstanie. Nie znajdziemy w niej zbędnych rozważań, nie potwierdzonych wniosków czy braku konsekwencji badawczej. Agnieszka Wandel wykorzystując niebagatelne medium – książkę – trafia do umysłów naukowców, studentów, ale też bibliotekarzy i rodziców. Koncentruje ich uwagę

na ważnym, ale zdecydowanie niedocenianym – z punktu widzenia prowadzonych badań o charakterze bibliologicznym – temacie, jakim jest książka popularnonaukowa dla najmłodszych i nastoletnich czytelników (tutaj nie sposób nie wspomnieć o innej, wartej zainteresowania, niedawno wydanej w Polsce publikacji dotyczącej książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży autorstwa Bogumili Staniów (2018)). Ustupująca w zainteresowaniach badaczy przed książką beletrystyczną, ale za to doceniana przez krąg właściwych odbiorców, książka edukacyjna dla dzieci i młodzieży we Francji doczekała się profesjonalnego opracowania.

Bibliografia

Staniów, Bogumila (2018). *Książka popularnonaukowa dla dzieci i młodzieży w polskiej szkole w latach 1945–1989*. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.